

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
teija.liimatainen@pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen
18.6.2025

Valtuustoaloite henkilöstökyselyn järjestämisestä liittyen vieraskielisen henkilökunnan kielitaidon aiheuttamiin ongelmiin, vaaratilanteisiin ja henkilöstön kokonaisrasitukseen Pirkanmaalla

Valtuustoaloitteen on jättänyt Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä 10.02.2025 kokouksessa. Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmään kuuluvat seuraavat valtuutetut: Sami Kymäläinen, Veli-Matti Ahtiainen, Erja Pelkonen, Veijo Niemi, Arto Grönroos, Liisa Wesin, Lassi Kaleva, Miia Kinnari, Anni Molari, Marika Puolimatka ja Janne Ojala.

Valtuustoaloite koskee henkilöstökyselyn järjestämistä liittyen vieraskielisen henkilökunnan puutteelliseen kielitaidon aiheuttamiin ongelmiin, vaaratilanteisiin ja henkilöstön kokonaisrasitukseen.

Valtuustoaloitteessa kuvataan tilannetta seuraavasti:

Ammattiliitot ovat nostaneet esille vieraskielisen henkilöstön puutteellisen kielitaidon aiheuttamat vaaratilanteet ja kuormituksen. Myös Pirkanmaalla on todettu useita tapauksia, joissa esimerkiksi lääkkeiden antamisessa ja /tai annostelussa on tapahtunut vaara/riskitilanteita. Selvitetyt tapaukset perustuvat pääasiassa HaiPro-ilmoituksiin, eikä niistä saada riittävää kokonaiskuvaa puutteellisen kielitaidon aiheuttamasta kokonaiskuormituksesta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue järjestää henkilöstölleen kyselyn vieraskielisen työvoiman puutteellisen kielitaidon kuormituksesta työyhteisössä. Kyselyn tulokset tulee ilmoittaa aluevaltuustolle.

Kielitaidon turvaaminen ja keinoja sen varmistamiseen

Kielitaidon puutteesta johtuvien ongelmien ennalta ehkäisemiseksi on laadittu ohjekirje kielitaitovaatimuksista (4.10.2024) sekä mahdollisuus tarjota suomen kielen koulutusta kielitaidon parantamiseksi.

Ohjekirje kielitaitovaatimuksesta

Valtuustoaloitteessa todettiin, että henkilöstön puutteellinen kielitaito voi aiheuttaa vaaratilanteita sekä kuormitusta työyhteisössä. Työtehtävien edellyttämän kielitaidon turvaaminen on työnantajan tehtävä ja tämän vuoksi Pirkanmaan hyvinvointialueella on laadittu ohjekirje kielitaitovaatimuksista. Ohjekirjeellä varmistetaan, että Pirkanmaan hyvinvointialueella on riittävästi kielitaitoista henkilöstöä työtehtäviään varten. Riittävä kielitaito edistää työyhteisöjen toimivuutta sekä työntekijöiden jaksamista ja pysyvyyttä. Työnantajan edustajana esihenkilön vastuulla on arvioida kunkin tehtävän edellyttämä kielitaito ja työntekijäkohtainen tarve kielitasotestaukselle ja mahdolliselle kielikoulutukselle. Kielitaidon testaus voidaan tehdä rekrytoinnin yhteydessä tai milloin tahansa, jos halutaan varmistua henkilön tehtävän edellyttämästä suullisesta ja kirjallisesta kielitaidosta.

Vaaratapahtumat ja epäkohdat osana hyvinvointialueen omavalvontaa

Valtuustoaloitteessa todettiin, että ammattiliitot ovat nostaneet esille vieraskielisen henkilöstön puutteellisen kielitaidon aiheuttamat vaaratilanteet ja kuormituksen.

Vaaratapahtumien ja epäkohtien ilmoittaminen ja käsittely HaiPro-järjestelmässä ovat osa hyvinvointialueen omavalvontaa. Tavoite on, että palvelut järjestetään siten, että ne ovat sujuvia ja suojaavat vaaratapahtumilta ja epäkohdilta sekä tuottavat arvoa asiakkaalle ja potilaalle.

HaiPro järjestelmästä hakusanoilla "kielitaito", "suomen kieli", "puutteellinen suomen kielen taito", "kielitaidon puute" on tehty ilmoituksia vuonna 2024 yhteensä 58 kappaletta ja vuonna 2025 19 kappaletta. Ilmoituksissa ovat mukana sekä asiakas- ja potilasturvallisuus- että työturvallisuusilmoitukset. Vuonna 2024 näiden ilmoitusten osuus oli 0.16 % kaikista ilmoituksista, joita oli vuonna 2024 35495 kappaletta. Suurin osa ilmoituksista oli asiakas- ja potilasturvallisuusilmoituksia, työturvallisuusilmoituksia oli yksittäisiä.

Työyhteisön hyvinvoinnin seuranta

Fiilismittari on yksi tapa seurata työyhteisöjen hyvinvointia. Tarkentavat kysymykset liittyvät työntekijäkokemukseen ja turvallisuuteen. Lisäksi Fiilismittarissa mitataan turvallisuusindeksiä (Net Safety Score, NSS). Työntekijöitä pyydettiin arvioimaan asteikolla 1–5 väite: “Minulla olisi turvallinen olo, jos olisin yksikössäni asiakkaana tai potilaana”. Henkilöstön turvallisuusindeksi eli NSS-arvo oli 62 vuoden 2025 ensimmäisessä kyselyssä. Koko vuoden 2024 NSS-arvoksi muodostui 62. NSS-arvo lasketaan vähentämällä kriittisten vastaajien prosenttiosuus suosittelevien osuudesta. Arvo vaihtelee lukujen -100 ja +100 välillä. Yksiköt koetaan siis edelleen turvallisiksi asiakkaalle ja potilaalle.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Pirkanmaan hyvinvointialue edistää työnantajana henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman tarkoituksena on estää syrjintää sekä edistää aktiivisesti, tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansallisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn vuoksi. Työnantajan on eri syrjintäperusteet huomioon ottaen arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista työhönotossa ja työpaikalla. Yhdenvertaisuuslain perusteella emme voi kysyä vieraskielisen työvoiman puutteellisen kielitaidon kuormituksesta työyhteisössä.

Johtopäätökset

Pirkanmaan hyvinvointialueella ei ole mahdollista järjestää kyselyä henkilöstölle vieraskielisen työvoiman puutteellisen kielitaidon kuormituksesta työyhteisössä perustuen yhdenvertaisuuslakiin. Työnantajana tehtävämme on varmistaa, että henkilöstöllä on riittävä kielitaito työtehtäviään varten. Riittävä kielitaito edistää myös työyhteisöjen toimivuutta sekä työntekijöiden jaksamista ja pysyvyyttä. Kielitaidon seuraaminen ja tarvittaessa lisäkoulutuksen tarjoaminen kuuluvat esihenkilötyöhön. Tämän lisäksi seuraamme kielitaitoon liittyvää palautetta ja työntekijöiden kokemuksia fiilismittarilla sekä tulevana syksynä Työterveyslaitoksen työhyvinvointikyselyllä.

Pirkanmaan hyvinvointialue 18.6.2025

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujohtaja Teija Liimatainen